

Algemeen

gemeente
HEEZE-LEENDE

Aanbieding jaarstukken 2025

Aanbieding jaarstukken 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de jaarrekening 2025 aan.

In de slotwijziging 2025 hebben we u geïnformeerd over de laatste wijzigingen die doorgevoerd zijn in de begroting. Het jaarverslag 2025 vormt het sluitstuk van het begrotingsjaar 2025.

Verklaring positief jaarrekeningresultaat

We sluiten het jaar af met een positief resultaat van € 734.000 (na bestemming). Bij vaststelling van de slotwijziging 2025 hebben wij u al een positief resultaat van € 710.000 voorzien.

Het jaarrekeningresultaat 2025 is € 24.000 verbeterd ten opzichte van de slotwijziging 2025.

De verklaring voor deze afwijking is opgebouwd uit de volgende posten:

Bedragen x €1.000

Saldo slotwijziging	710
Aanpassingen gemeentefonds voorgaande jaren	-188
Opvang vluchtelingen Oekraïne	117
Opvang asielzoekers DGO (2025-2027)	150
Bijstand	-111
Sociale werkvoorziening	-155
Dotatie pensioenvoorziening voor ambtsdragers in verband met wijziging pensioenstelsel	-254
Opvang asielzoekers TGO (2024-2025)	268
Ondersteuning dorpshuizen	74

Decembercirculaire 2025	161
Suppletie BTW en BCF 2024	-114
Personeelslasten	-121
Afwikkeling bouwgrondexploitaties Breedvennen, Centrumplan Leende, Poortmannen en reserve tussentijds winstnemingen Grexen	56
Specifieke uitkering Realisatiestimulans betaalbare woningen	231
Overige afwijkingen	-90
Totaal afwijking ten opzichte van de slotwijziging	24
Jaarrekeningresultaat	734

Een aantal ontwikkelingen hadden kunnen worden voorzien in de slotwijziging, zoals opvang vluchtelingen Oekraïne. Een aantal afwijkingen zijn echter ontstaan na afronding van de slotwijziging, zoals de decembercirculaire en de Specifieke uitkering Realisatiestimulans betaalbare woningen. De financiële toelichtingen zijn, per programma, opgenomen.

In 2025 is landelijk de financiële druk op gemeenten toegenomen. Dit betekent ook voor gemeente Heeze-Leende meer noodzaak tot prioriteren en faseren van taken, activiteiten en projecten wat heeft geleid tot het opzetten van een ombuigingstraject dat in de begroting 2026 zijn besluitvorming krijgt. Het Rijk investeerde in versnellen van de woningbouw wat voor de gemeente voor extra opgaven in planvorming, vergunningverlening, mobiliteit, energie-infrastructuur en gebiedsontwikkeling zorgde. De landelijke Primos-prognose 2025 laat een groeiende woningbehoefte zien, ook in kleinere gemeenten en daarbij de noodzaak om voorzieningen (onderwijs, sport, zorg) mee te laten groeien. De nieuwe landelijke kaders voor natuurherstel en stikstof hebben impact op onze agrariërs in het buitengebied. Ook ontstond meer druk op samenwerking binnen de regio Zuidoost-Brabant in het kader van de schaa sprong die de Brainport-regio doormaakt.

De landelijke signalen van toenemende zorgvraag, financiële onzekerheid onder inwoners, vergrijzing en druk op zorgaanbieders werden in 2025 duidelijker en de beweging van zorg naar preventie werd urgenter dan ooit. Ook de noodzaak tot regionale samenwerking en transformatie in de Jeugdzorg (hervormingsagenda) wordt steeds duidelijker evenals de extra aandacht die nodig is voor bestaanszekerheid en armoedebestrijding.

Speerpunten van het afgelopen jaar

Dienstverlening

In 2025 hebben we gericht gewerkt aan het verbeteren van onze dienstverlening. Zo zijn de processen, onder andere bij Vergunningverlening & Handhaving en van de Meldeskamp verbeterd. De gemeente voldoet per 1 januari 2026 volledig aan de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. Ook voldoet de gemeente inmiddels aan de landelijke eisen van digitale toegankelijkheid van de website en zijn acht nieuwe podcast afleveringen in 2025 online gegaan. De paspoortpiek hield het hele jaar aan, met ongeveer een verdubbeling van het normale aanvraagvolume. Uiteraard is ook de tussentijdse verkiezing voor de Tweede Kamer georganiseerd.

Samenwerking

In het kader van de nieuwe Wet Versterking Participatie is de nieuwe participatieverordening en het daarbij behorende implementatieplan in 2025 voorbereid. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is deelgenomen aan diverse samenwerkingen, waarin we strategisch acteren op basis van uw raadsprogramma, de Omgevingsvisie en diverse vastgestelde beleidsplannen. Regionaal hebben we een bijdrage geleverd aan de ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant, de uitvoeringsstrategie Voorzieningen, de kwaliteitssprongtafel en aan bovenregionale samenwerkingen.

Veiligheid

Met de aangescherpte Algemene Plaatselijke Verordening (APV) in de hand is in 2025 een breed en integraal pakket aan maatregelen uitgevoerd om ondermijning aan te pakken en tegen te gaan. Om de openbare orde te herstellen en overlast te beperken, zijn bestuurlijke maatregelen ingezet, waaronder het opleggen van gebiedsontzeggingen en sluiting van een vijftal percelen/woningen op grond van de Wet Damocles en Wet Victoria.

Woningbouw

In 2025 zijn in totaal ruim 120 woningen gerealiseerd. Er is gewerkt aan diverse woningbouwprojecten waarin ruimte is gevonden voor starters en senioren, zoals Vlinderhoeve in Sterksel en Wilhelminapark in Heeze. Ook is het programma kostenverhaal en financiële bijdragen in 2025 voor inspraak ter inzage gelegd.

Transitie landelijk gebied

In 2025 is het uitvoeringsplan voor de gebiedsvisie Paaldijk-Renheide ingebracht in de GGA Grenscorridor Oost. De GGA heeft een gebiedsregisseur aangesteld die samen met lokale partners en de gemeente werkt aan de groenblauwe dooradering in het gebied. In 2025 zijn we ook gestart met het gebiedsproces voor de omgeving Vlaamseweg samen met de GGA Strabrechtse Heide. En het grootste deel van de plannen die zijn ingediend voor de Landelijke beëindigingsregelingen veehouderijen zijn behandeld en eind 2025 ter inzage gelegd in het kader van de omgevingsplanwijziging.

Wateroverlast

In 2025 zijn de maatregelen om wateroverlast te voorkomen op de Nieuwendijk, De Leuren en De Wever uitgevoerd. De maatregelen zijn gecombineerd met het afkoppelen van het regenwater van de parkeerplaats en sporthal De Pompenmaker.

Sociaal Domein

De gemeente heeft in 2025 samen met inwoners en partners verder gebouwd aan een toekomstbestendige, toegankelijke zorg. Dit door sterk in te zetten op preventie, zelfredzaamheid en een stevige sociale basis, met aandacht voor financiële onzekerheid, vergrijzing en druk op zorgaanbieders, uitgewerkt via de drie programmalijnen uit het Sociaal Beleidsplan en diverse concrete projecten. Zo is er een breed aanbod aan activiteiten voor mentale en fysieke gezondheid. Het aanbod voor jeugd, onderwijs en opgroeien bestaat onder andere uit een samenwerking met onderwijs, kinderopvang, bibliotheek, jongerenwerk en JGZ om de opgroeikracht van jeugd te versterken. Het Jongerencentrum is uitgegroeid tot een laagdrempelige, veilige plek waar jongeren graag komen. Stappen zijn gezet richting een doelmatige inzet van specialistische jeugdhulp, passend bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Ook is een haalbaarheidsonderzoek naar de modernisering en verduurzaming van de Dirk Hezius school uitgevoerd. En een aantal huisvestingszaken van scholen zijn op basis van het Integraal Accommodatiebeleid 2021 opgepakt. In het kader van een verdere samenwerking op wonen, zorg en welzijn is het uitvoeringsplan Woonzorgvisie vastgesteld. Ook is er aansluiting bij de landelijke beweging van zorg naar gezondheid (IZA en AZWA) en is de samenwerking met huisartsen rond o.a. valpreventie, beweging en Welzijn op Recept versterkt.

In het kader van voorzieningen, accommodaties en leefomgeving is de bouw van gymzaal De Weibossen afgerond en de Pumptrack (skatebaan) in Leende is in gebruik genomen. Dorpshuis 't Perron is aangekocht en het beleid voor beheer en instandhouding van dorpshuizen is geactualiseerd. Ook is de Verordening Fysieke Leefomgeving uitgebreid met nieuwe regels voor cultuurhistorie.

Wat betreft toegankelijkheid, ondersteuning en participatie zijn diverse trainingen aangeboden over digitale vaardigheden. En konden inwoners terecht bij het informatiepunt Digitale Overheid met het formulierensprekuur en het financieel spreekuur. De maatregelen uit de Participatiewet in balans zijn succesvol ingevoerd, waardoor inwoners beter worden ondersteund richting participatie en werk.

Voor ontmoeting en sociale samenhang zijn diverse activiteiten georganiseerd, wat de verbinding binnen de kernen heeft versterkt.

Samen met onze ketenpartners en vele vrijwilligers hebben we ons ingezet om bewoners van opvanglocatie Mariahoeve zo goed mogelijk te ondersteunen en te laten deelnemen aan de samenleving. Dit doen we door het aanbieden van Nederlandse taallessen, begeleiding richting werk en gericht advies via het wekelijkse administratieve en fiscale spreekuur.

De veiligheid op de locatie blijft hoog. Bewoners en vrijwilligers werden betrokken bij het signaleren én voorkomen van onveilige situaties. Ook hebben we bewoners actief gestimuleerd om bij te dragen aan een prettige leefomgeving, onder andere door hun eigen vakkennis en vaardigheden in te zetten bij diverse onderhoudswerkzaamheden op de locatie. Daarnaast participeerden jongeren actiever in de gemeenschap, dankzij de intensieve samenwerking met lokale verenigingen.

In deze jaarrekening treft u per programma en per onderdeel een beleidsmatige toelichting op de stand van zaken eind 2025. We starten ieder programma met een terugblik op het raadsprogramma en een algemene indruk op de belangrijkste inhoudelijke resultaten in 2025.

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris, De burgemeester,

E. Dielissen T.M. Heldens

Tabel 1.0 Baten en lasten per programma

Bedragen x €1.000

Programma		Begroting 2025 *	Rekening 2025	Verschil 2025
1	Dienstverlening en bestuur	15.056	15.826	-770
2	Wonen, bedrijven en recreëren	13.882	13.857	25
3	Samen leven en participeren	25.340	24.837	503
Totaal lasten		54.278	54.520	-242
1	Dienstverlening en bestuur	38.251	38.156	-95
2	Wonen, bedrijven en recreëren	6.668	7.394	726
3	Samen leven en participeren	9.450	9.448	-2
Totaal baten		54.369	54.998	629
Saldo van baten en lasten		91	478	387
	Toevoegingen aan reserves	1.602	1.920	-318
	Onttrekkingen aan reserves	2.221	2.176	-45
Saldo mutatie reserves		619	256	-363
Saldo voor bestemming (resultaat)		710	734	24

**De cijfers van de begroting 2025 zijn de begrotingsbedragen, na verwerking van de slotwijziging 2025.*

Het jaarrekeningresultaat 2025 voor bestemming is € 479.000 voordelig en na bestemming € 734.000 voordelig,

Tabel 1.1 Resultaatbestemmingen

Bedragen x €1.000

Saldo resultaat voor bestemming	734
Resultaatbestemmingen	
Doorontwikkeling dorpshuizen	74
Inzet onderzoek vakantieparken	42
Kinderopvang pleegzorg	10
Erfgoedkaart en visie Leenderstrijp	42
Bestemmingsreserve Huisvesting statushouders	30
Bestemmingsreserve Hervormingsagenda	85
Saldo voorgestelde resultaatbestemmingen	283
Toevoeging aan de algemene reserve	451
Saldo na voorgestelde resultaatbestemming	

Er wordt voorgesteld om € 283.000 budget over te hevelen naar 2026 ten laste van het jaarrekeningresultaat 2025. De budgetoverhevelingen zijn als volgt opgebouwd:

1. Doorontwikkeling Dorpshuizen (Accommodatie "de Schammert"): € 74.000;
2. Capaciteit onderzoek vakantieparken: € 42.000;
3. Kinderopvang pleegzorg: € 10.000;
4. Monumentenzorg: opstellen erfgoedkaart: € 42.000;
5. Huisvesting statushouders (HAR+-regeling): € 30.000;
6. Hervormingsagenda Jeugd: € 85.000

Toelichting budgetoverhevelingen

De budgetoverhevelingen zijn getoetst aan onderstaande criteria waaraan het verzoek tot overhevelen van een budget aan dient te voldoen:

- Er is sprake van een beleidsinhoudelijke noodzaak om de middelen te behouden voor uitvoering van de prestatie in het komende jaar (relatie met programmabegroting);
- De uitvoering van de (nog niet verrichte) prestatie kan ingebed worden in de werkplanning c.q. het jaarplan van het komende jaar;
- De daadwerkelijke realisatie van de nog uit te voeren prestatie vindt uiterlijk vóór afronding van het komende jaar plaats (dus herhaalde budgetoverheveling is niet mogelijk);
- Er is voor de onderhavige uitgaven in het komende jaar geen (structureel) budget beschikbaar;
- Het over te hevelen bedrag is minimaal € 10.000 groot.

Toelichtingen budgetoverhevelingen

1. Gevraagd wordt om de aanvullende middelen doorontwikkeling dorpshuizen van € 74.000, in te zetten voor een aantal aanpassingen in dorpshuis "De Schammert" in 2026. Deze aanpassingen in het gebouw dragen bij aan de (multi)functionaliteit van het gebouw en zorgen tevens dat een aantal kostenbesparende keuzes in het beheer gemaakt kunnen worden.

2. De personele inzet voor onderzoek bij de vakantieparken (als onderdeel van het integraal veiligheidsbeleid) is nog niet afgerond. Gevraagd wordt om een bedrag groot € 42.000 over te hevelen naar 2026 zodat het onderzoek kan worden voortgezet.
3. Omdat gemeenten de middelen voor bijzondere kosten aan pleegzorgorganisaties verstrekken, zijn extra middelen in 2025 aan gemeenten toegekend via de decembercirculaire 2025. Voor Heeze-Leende was dit € 10.000. Gevraagd wordt om deze € 10.000 over te hevelen naar 2026 om pleegouders te kunnen compenseren voor de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang.
4. Voorgesteld wordt om voor de afronding van de nieuwe erfgoedkaart en de visie voor Leenderstrijp (monumentenzorg) het restant-budget van € 42.000 over te hevelen naar 2026, zodat de werkzaamheden kunnen worden afgerond.
5. HAR+ is in december 2025 (met terugwerkende kracht) aangevraagd en goedgekeurd. In 2025 zijn geen kosten gemaakt. Om deze middelen beschikbaar te houden stellen we voor om een bestemmingsreserve HAR+ te vormen ter dekking van toekomstige huisvestingskosten van statushouders zonder dat hiervoor aanspraak wordt gedaan op de algemene middelen van de gemeente. Het betreft een bedrag van € 30.000.
6. Van de eenmalige Rijksgelden voor de implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd is een bedrag van € 85.000 nog niet besteed. Het voorstel is om € 85.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Hervormingsagenda Jeugd, zodat de middelen vanaf 2026 ingezet kunnen worden ten behoeve van het project "Stevige Lokale Teams".

Leeswijzer

Leeswijzer

De jaarstukken zijn verdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening.

Jaarverslag

Het jaarverslag bestaat uit een verantwoording per programma. Per programma geven we antwoord op de vragen 'wat hebben we bereikt?' en 'wat hebben we daarvoor gedaan?'. De eerste vraag betreft het beoogde maatschappelijke effect.

De tweede vraag gaat in op de activiteiten die zijn uitgevoerd om dit beoogde maatschappelijke effect te bereiken. De vraag 'wat heeft het gekost?' wordt voor een belangrijk deel nader toegelicht in de verschillenanalyse die is opgenomen in het onderdeel 'jaarrekening'.

Met een kleur is inzicht gegeven in de status van de realisatie van de doelen. Waar nodig is daarbij een toelichting opgenomen met eventuele actiepunten. De betekenis van de kleuren is als volgt:

Groen Beleidsdoel is of wordt naar verwachting gerealiseerd.

Oranje **Beleidsdoel is of wordt naar verwachting in aangepaste vorm (lagere kwaliteit) of later gerealiseerd.**

Rood **Beleidsdoel is en wordt naar verwachting niet gerealiseerd.**

Net als in de programmabegroting worden vervolgens de paragrafen behandeld. Deze gaan over lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en Wet Open Overheid. Deze paragrafen geven een dwarsdoorsnede door alle programma's waarbij sprake kan zijn van grote bestuurlijke en financiële impact.

Jaarrekening

De jaarrekening is financieel van aard en bestaat uit de balans en het overzicht van baten en lasten, beide voorzien van een toelichting. Ook financiële afwijkingen groter dan € 25.000 worden per programma in beeld gebracht en toegelicht.

In de algemene toelichting wordt ingegaan op de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. In de toelichting op de balans wordt een nadere specificatie van balansposten gegeven. Daarnaast wordt ingegaan op niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen voor toekomstige jaren.

De toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening geeft per programma:

- Een verschillenanalyse op de exploitatie.
- De door de raad gevoteerde langlopende kredieten. Er vindt een verantwoording plaats van hetgeen in 2025 met deze kredieten is gedaan en of het krediet moet worden gehandhaafd dan wel afgesloten.
- Tot slot wordt bij elk programma ingegaan op de naleving van de begrotingsrechtmatigheid.

Daarnaast wordt inzicht gegeven in de aanwending van het bedrag onvoorzien uit de programmabegroting. Ook worden de incidentele baten en lasten en structurele stortingen en onttrekkingen uit reserves weergegeven.

In de overige toelichting is het overzicht Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector opgenomen en worden de mutaties in de reserves en voorzieningen toegelicht. Het laatste onderdeel van de jaarrekening is de controle verklaring van de accountant.

Bijlagen

Als bijlagen zijn opgenomen:

1. Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.
2. Staat van gewaarborgde geldleningen en gegarandeerde faciliteiten.
3. Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa).
4. Berekeningen financiële kengetallen.
5. Beleidsindicatoren.
6. Controle verklaring accountant.

